

Bruxelles, 16. prosinca 2020.
(OR. en)

**Međuinstitucijski predmet:
2020/0360(COD)**

14088/20
ADD 4

ENER 499
TRANS 606
RELEX 1013
ECOFIN 1156
ENV 810
CODEC 1355
IA 115

POP RATNA BILJEŠKA

Od: Glavna tajnica Europske komisije, potpisala direktorica Martine
DEPREZ

Datum primitka: 15. prosinca 2020.

Za: Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, glavni tajnik Vijeća Europske unije

Br. dok. Kom.: SWD(2020) 347 final

Predmet: RADNI DOKUMENT SLUŽBI KOMISIJE SAŽETAK IZVJEŠĆA O
PROCJENI UČINKA priložen dokumentu Prijedlog uredbe Europskog
parlamenta i Vijeća o smjernicama za transeuropsku energetska
infrastrukturu i stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 347/2013

Za delegacije se u prilogu nalazi dokument SWD(2020) 347 final.

Priloženo: SWD(2020) 347 final

Bruxelles, 15.12.2020.
SWD(2020) 347 final

RADNI DOKUMENT SLUŽBI KOMISIJE
SAŽETAK IZVJEŠĆA O PROCJENI UČINKA

priložen dokumentu

Prijedlog uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o smjernicama za transeuropsku energetska infrastrukturu i stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 347/2013

{COM(2020) 824 final} - {SEC(2020) 431 final} - {SWD(2020) 346 final}

Sažetak
Procjena učinka izmjena smjernica za transeuropske energetske mreže (Uredba TEN-E)
A. Potreba za djelovanjem
O čemu je riječ? Zašto je to problem na razini EU-a?
<p>Važećom Uredbom TEN-E uspostavljen je nov pristup planiranju prekogranične infrastrukture u okviru kojeg se dionici povezuju i surađuju na regionalnoj razini kako bi utvrdili projekte od zajedničkog interesa koji najviše pridonose unutarnjem energetske tržištu, sigurnosti opskrbe i održivosti te pridonijeli provedbi tih projekata. Osim toga, njome se od država članica zahtijeva pojednostavnjenje postupaka izdavanja dozvola za projekte od zajedničkog interesa i utvrđuju uvjeti za pristup financijskim sredstvima iz Instrumenta za povezivanje Europe. Ocjena važeće Uredbe TEN-E pokazala je da su krajnji ciljevi te uredbe i dalje relevantni, ali da se njihova usmjerenost na ciljeve za 2020./2030. mora ažurirati zbog novog političkog konteksta i cilja postizanja klimatske neutralnosti do 2050. u okviru europskog zelenog plana. Uz nov je politički kontekst i ciljeve neizostavno spomenuti i da je tehnološki razvoj bio iznimno brz u proteklom desetljeću.</p> <p>Utvrđena su sljedeća dva ključna problema: 1. vrsta i opseg razvoja prekogranične infrastrukture nisu u potpunosti usklađeni s ciljevima energetske politike EU-a, posebno kad je riječ o europskom zelenom planu i cilju postizanja klimatske neutralnosti i 2. kasni se s provedbom projekata. Zbog povećanog klimatskog cilja za 2030. i cilja postizanja klimatske neutralnosti iz europskog zelenog plana i strategije „Čist planet za sve” potrebna je korjenita preobrazba europskog energetskeg sustava na strani ponude i na strani potražnje. To znači da je potrebno uspostaviti infrastrukturu kojom se može poduprijeti ta europska energetska tranzicija, uključujući ubrzanu elektrifikaciju uz dvostruko povećanje udjela proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora, znatno povećanje udjela plinova iz obnovljivih izvora i niskougljičnih plinova, integraciju energetskeg sustava i primjenu većeg broja inovativnih rješenja. Trenutačno nisu sve kategorije infrastrukture koje su relevantne za energetskeg tranziciju prihvatljive za status projekta od zajedničkog interesa (npr. vodik), a u nekima od njih ne odražava se dostatno tehnološki razvoj (npr. pametne mreže). Kašnjenja u provedbi prioritarnih projekata za koje se utvrdilo da su neophodni za postizanje ciljeva klimatske i energetske politike EU-a ugrozila bi potrebne ubrzane promjene u energetskeg sustavu. Provedba ključnih infrastrukturnih projekata i dalje predugo traje. U 2020. 27 % projekata od zajedničkog interesa kasnilo je u prosjeku 17 mjeseci u odnosu na početno planirani datum puštanja u rad.</p>
Što bi trebalo postići?
<p>Opći je cilj omogućiti pravodoban razvoj prikladne energetske strukture u cijelom EU-u i njegovu susjedstvu kako bi se omogućilo postizanje energetskeg i klimatskeg ciljeva EU-a u skladu s europskim zelenim planom, posebno kad je riječ o ciljevima za 2030./2050., uključujući cilj postizanja klimatske neutralnosti, ali i integraciju tržišta, konkurentnost te sigurnost opskrbe uz najmanji trošak za potrošače i poduzeća. Posebni su ciljevi: 1. omogućiti utvrđivanje prekograničnih projekata i ulaganja u cijelom EU-u i susjednim zemljama koji su potrebni za energetskeg tranziciju i postizanje klimatskeg ciljeva, 2. poboljšati planiranje infrastrukture za integraciju energetskeg sustava i odobalne mreže, 3. skratiti postupke izdavanja dozvola za projekte od zajedničkog interesa kako se ne bi kasnilo s projektima koji omogućuju energetskeg tranziciju i 4. osigurati prikladnu upotrebu alata za podjelu troškova i regulatornih poticaja.</p>
Koja je dodana vrijednost djelovanja na razini EU-a (supsidijarnost)?
Da bi se razvila prekogranična energetska infrastruktura, potreban je okvir za suradnju država članica na

razini EU-a. Propisima i mjerama na razini pojedinačnih država članica ti se infrastrukturni projekti ne mogu odgovarajuće provesti. S gospodarskog se stajališta najbolji razvoj energetske mreže može postići planira li ga se iz europske perspektive, obuhvaćajući mjere na razini EU-a i na razini država članica, uz poštovanje njihovih nadležnosti. Ocjena važeće Uredbe TEN-E potvrdila je da mreža TEN-E ostvaruje jasnu dodanu vrijednost u usporedbi s onime što bi se moglo ostvariti samo na nacionalnoj ili regionalnoj razini.

B. Rješenja

Koje su opcije za postizanje ciljeva? Daje li se prednost određenoj opciji? Ako ne, zašto?

Razmatrane su različite opcije za sljedeća pitanja:

A) PODRUČJE PRIMJENE

- Pametne elektroenergetske mreže i skladištenje električne energije
- Plinska infrastruktura, mreže za opskrbu vodikom i dobivanje plina iz električne energije
- Projekti s trećim zemljama (projekti od uzajamnog interesa)

B) UPRAVLJANJE/PLANIRANJE INFRASTRUKTURE

- Odobalne mreže za energiju iz obnovljivih izvora
- Međusektorsko planiranje infrastrukture

C) IZDAVANJE DOZVOLA

- Ubrzavanje postupka izdavanja dozvola
- Jedinstvena kontaktna točka za razvoj odobalnih mreža

D) REGULATORNI TRETMAN

- Uključivanje svih troškova ulaganja

Usporedba opcija pokazuje da nijedna sama nije dovoljna za postizanje utvrđenih ciljeva. Paket najpoželjnijih opcija politike čini se najprikladnijim za proporcionalno postizanje ciljeva, kako je detaljno opisano u izvješću o procjeni učinka.

Koja su stajališta različitih dionika? Tko podržava koju opciju?

Kad je riječ o području primjene trenutačnog okvira, brojni su dionici istaknuli da postoji potreba za unaprjeđenjem pametnih elektroenergetskih mreža. Dok je nekoliko skupina dionika, uglavnom onih koje predstavljaju operatore prijenosnih sustava i udruženja industrije, smatralo važnim uključivanje novih plinskih infrastruktura, to nije dobilo jednoglasnu potporu, posebice od NVO-a koji se bave okolišem. Kad je riječ o upravljanju i planiranju infrastrukture, dionici nisu iznijeli konkretna stajališta o sustavu planiranja odobalne infrastrukture u budućnosti, ali su podržali prilagodbu odgovornosti u području planiranja infrastrukture i potvrdili važnost procjene održivosti. Kad je riječ o izdavanju dozvola, dionici su istaknuli da dolazi do poteškoća zbog složenih i dugotrajnih postupaka izdavanja dozvola za odobalne projekte koji se prostiru područjem više jurisdikcija te su pozvali na pojednostavnjenje postupka izdavanja dozvola.

C. Učinci najpoželjnije opcije

Koje su koristi najpoželjnije opcije (ako takve opcije nema, navesti koristi glavnih opcija)?

Procjena učinaka u velikoj se mjeri oslanja na kvalitativni pristup. Zbog nedostatka podataka o projektima nije bilo moguće kvantificirati učinke svih opcija, posebno za nove kategorije infrastrukture. Osim toga, predložene promjene uglavnom su postupna poboljšanja trenutačnog okvira, za koji se smatra da je relativno dobro funkcionirao.

Područje primjene instrumenta prilagođava se usklađivanjem kategorija infrastrukture u cilju klimatske neutralnosti; time će se optimalnim i učinkovitim integriranim planiranjem infrastrukture smanjiti emisije stakleničkih plinova i mogući utjecaji na okoliš. Ubrzavanjem postupka izdavanja dozvola omogućit će se i brža provedba ključnih projekata, a time će se ostvariti koristi za okoliš i socioekonomske koristi.

Koji su troškovi najpoželjnije opcije (ako takve opcije nema, navesti troškove glavnih opcija)?

Uredbom TEN-E uspostavlja se poticajan okvir za transeuropsku energetska infrastrukturu jer je u njoj predviđen postupak za odabir projekata od zajedničkog interesa koji mogu imati koristi od odredaba za olakšavanje njihove provedbe. Stoga se Uredbom TEN-E ne nameću obveze ni troškovi za gospodarske subjekte, nego utvrđuju zahtjevi za promotore projekata od zajedničkog interesa, uglavnom operatore prijenosnog sustava i operatore distribucijskog sustava, koji projekt odluče prijaviti za status projekta od zajedničkog interesa te time preuzeti određene obveze, uglavnom povezane s praćenjem i izvješćivanjem. Osim toga, Uredbom TEN-E utvrđuju se obveze za nadležna nacionalna tijela i regulatore u pogledu izdavanja dozvola, regulatornih poticaja i sudjelovanja javnosti, kao i za mrežne operatore u pogledu dugoročnog planiranja mreža. Na potrošače uglavnom utječu tarife za mrežu usmjerene na financiranje ulaganja u regulatornu imovinsku osnovicu (engl. *regulatory asset base*, RAB). Ciljanom primjenom instrumenta TEN-E u kombinaciji sa selektivnom potporom iz Instrumenta za povezivanje Europe može se pridonijeti smanjenju tih troškova za potrošače te smanjenju rizika od neupotrebljive imovine.

Koji su učinci na MSP-ove i konkurentnost?

Kad je riječ o troškovima usklađivanja ili administrativnim troškovima, nisu utvrđeni nikakvi izravni učinci na MSP-ove. MSP-ovi bi mogli imati koristi od povećane konkurentnosti u onim područjima tehnologije koja su uključena ili unaprijeđena u budućem okviru za TEN-E (npr. energija iz obnovljivih izvora na moru, digitalne usluge ili vodik).

Hoće li to bitno utjecati na nacionalne proračune i uprave?

Povećana koordinacija i racionalizacija postojećih struktura nadležnih tijela država članica odgovornih za odabir i provedbu projekata od zajedničkog interesa pridonijet će većoj učinkovitosti.

Hoće li biti drugih bitnih učinaka?

Troškovi usklađivanja smanjit će se zahvaljujući predloženim mjerama REFIT-a, kao što su racionalizacija obveza izvješćivanja, učinkovitije praćenje i izuzimanje od obveza prethodnog savjetovanja ako su one već obuhvaćene nacionalnim propisima istih ili viših standarda u odnosu na Uredbu TEN-E.

Proporcionalnost?

Paket najpoželjnijih opcija politike smatra se proporcionalnim.

D. Daljnje mjere

Kad će se predložene mjere preispitati?

Djelotvornost novog zakonodavstva mogla bi se preispitati 2026., kad bi trebao završiti drugi postupak odabira projekata od zajedničkog interesa u novom okviru.